

Innhold

1. Nyregistrering av produsent eller overtagelse av gård	2
2. KSL - kvalitetssystem i landbruket og DVP - dyrevelferdsprogram	2
3. Dyrevelferd	3
Dyrevelferd under transport	3
Produsentens ansvar:	3
Transportør og dyrebilsjåførs ansvar:	4
4. Levering av dyr til slakt	5
5. Matkjedeinformasjon (MKI)	6
6. Reine storfe.....	6
7. Utvidet sykdomsregistrering (USR) på svin	7
8. Slakteweb	7
9. Returslakt.....	8
10. Retur skinn.....	8
11. Livdyr	8
12. Dyrebil – og krav til fremkommelighet.....	9
13. Nødslakt.....	9

Vi i Midt-Norge slakteri har opprettet dette dokumentet for å være et hjelpemiddel for våre nye og eksisterende produsenter, og vi ønsker med dette å gi svar på en del problemstillinger og spørsmål i forbindelse med krav til gårdbruker, kjøp/salg av livdyr og samhandling med slakteri. Vi håper med dette å gjøre det enklere å finne informasjonen du trenger i de gitte situasjoner. Har du likevel spørsmål rundt eller utover dette, så ta kontakt med oss på telefonnr: 74 08 37 00 eller kom gjerne innom oss på kontoret i Kirkegata 70, 7600 Levanger.

Generell informasjon fra Midt-Norge slakteri

1. Nyregistrering av produsent eller overtagelse av gård

MNS tar ikke imot slaktedyr fra leverandører som ikke har registrert dyreholdet etter offentlige krav, og produsent har kun lov til å melde inn dyr som hen selv er eier av.

Hva må du som produsent gjøre for å bli leverandør hos Midt-Norge slakteri?

- Registrere enkeltpersonforetak på altinn.no
- Kontakte landbrukskontoret i kommunen din for å få aktivert produsentnummeret ditt i Landbruksregisteret
- Organisasjonsnummeret hentes fra Brønnøysundregisteret etter at virksomheten er registrert
- Registrere ditt dyrehold hos Mattilsynet. Registreringen gjøres via altinn.no «Nytt dyrehold-skjema»: <https://www.mattilsynet.no/skjemaer/registrere-nytt-dyrehold> (Ved generasjonsskifte ta kontakt med slakteriet, ikke benytt skjemaet)
- Opprette/overta Helsegris-konto for svinehold (forutsetter at du har 10 gris eller flere), eller DVP storfe/småfe for storfe- og småfehold
- Kontakte Midt-Norge Slakteri for registrering av deg som produsent inn i våre systemer

Så snart alle punktene over er utført, er du som produsent klar for å melde inn dyr til slakt eller selge/kjøre livdyr gjennom oss.

Krav om utvidet MKI (Matkjedeinformasjon)

Hvis du som produsent skal levere dyr til slakt tidligere enn 60 dager etter registrering av dyreholdet hos Mattilsynet, er det krav om at det skal sendes inn en utvidet Matkjedeinformasjon (MKI) på dyreholdet. MKI er informasjon om dyret/dyrene, opprinnelse, evt medisinerings samt hvis det skulle være noen avvik som krever tilrettelegging på inntransport eller slakteri.

Dette er et eget skjema du som produsent må fylle ut - skjema "Utvidet MKI" er vedlagt.

Denne informasjonen skal slakteriet og Mattilsynet motta seinest dagen før dyret skal slaktes.

2. KSL - kvalitetssystem i landbruket og DVP - dyrevelferdsprogram

Kvalitetssystem i landbruket (KSL) er bondens eget verktøy for internkontroll og kvalitetssikring. Gjennom KSL kan bonden enkelt sjekke at drifta er i tråd med norske lover, forskrifter og krav fra næringa.

KSL er viktig i kjøttproduksjon av flere årsaker, men hovedsakelig som en følge av økte krav til dokumentert kvalitet og sporing, for å legge grunnlag for forbedringer på ditt bruk, synliggjøre hvordan norske bønder driver og for å bygge tillit for å sikre framtidig marked for norsk kjøtt.

Det er viktig å ha KSL i orden. For å unngå KSL-trekk ved levering, forutsetter det at du som produsent gjør følgende:

- Årlig gjennomgang av egen drift (egenrevisjon) innenfor fristen.
- Være villig til å motta besøk av en KSL revisor for ekstern revisjon.
- Rette og utbedre avvik innen fristen som er satt etter ekstern revisjon.

Ved ikke-godkjent KSL-status ved levering til slakt vil avregningsprisen reduseres med 40%. Dyrehold og KSL-status må være godkjent på hentedato for å unngå KSL-trekket.

Mer info om KSL finner du på denne linken: <https://www.ksl.no/er-du-ny-bonde/>

Dyrevelferdsprogram (DVP) er en bransjestandard for å sikre god dyrevelferd, der Animalia administrerer programmene og det er ett program pr dyreslag. Status DVP må være i orden og uten avvik ved levering til slakt for å unngå DVP-trekk. På Animalia.no kan du se utfyllende informasjon om DVP og DVP-trekk for ditt aktuelle dyreslag.

3. Dyrevelferd

For oss i Midt Norge Slakteri er det viktig at dyrene har det bra, og derfor ønsker vi sammen med produsent å legge til rette for god dyrevelferd. God dyrevelferd er at dyr skal behandles med respekt, og det er vårt mål å sikre at kravene til «de fem friheter» er oppfylt; «frihet fra sult, tørst og feilernæring; frihet fra unormal kulde og varme, frihet fra frykt og stress; frihet fra skade og sykdom; frihet til å utøve normal atferd».

God dyrevelferd bidrar også til en god og effektiv produksjon.

Dyrevelferd ute på gård er produsentens ansvar, men både våre rådgivere og alle ansatte på slakteriet bidrar gjerne med rådgiving eller veiledning hvis du har behov for dette.

Våre rådgivere på svin og storfe/småfe har fokus på dyrevelferd når de er ute på besøk i besetninger. De er aktive på rådgiving både opp mot den enkelte produsent, og de avholder produsentmøter med aktuelle tema.

Dyrevelferd under transport

Ingen skal transportere dyr eller la dyr bli transportert under slike forhold at dyrene kan komme til skade eller bli påført unødvendig lidelse. Dette betyr at dyrevelferd under transport er et felles ansvar for både produsent, transportør og dyrebilsjåfør.

Produsentens ansvar:

Produsenten må sørge for en egnet plass for inn- og utlasting av dyr som sikrer at dette kan foregå på en dyrevelferdsmessig måte. Dyreholder er den som kjenner dyrene best, og skal vite hvilke dyr som er syke eller skadde, eller som har vært det i tiden før transporten.

Ved innmelding av dyr til slakt, skal dyreholder gi nødvendige opplysninger til slakteriet om forhold som kan påvirke dyrenes egnethet for transport, og særlige behov knyttet til oppstalling på slakteriet. Dette er informasjon som vi som slakteri er pålagt å formidle videre til Mattilsynet, og vi må vurdere om det er behov for tilrettelegging under transport for å ivareta dyrevelferd for det enkelte individ.

Eksempler på tilleggsinfo som skal informeres om ved innmelding:

- behandlet framfall/prolaps
- bogsår
- brokk
- gamle bruddskader
- gjensittende sting etter operasjon
- halesår med skorpe
- helt eller delvis blind
- medfødt skavank
- svak halthet
- annet

Ut fra de opplysninger som slakteriet får fra dyreholder, vurderes de tiltakene med tilrettelegging som vi har til rådighet – f.eks. eget rom under transport, færre dyr i rommet, ekstra tid osv. Dyr som er syke eller har fysiologiske skavanker eller gjennomgår en patologisk prosess, skal ikke anses for å være skikket til transport.

Drektige dyr som er minst 90% inn i drektighetsperioden, eller har født i løpet av foregående uke skal ikke transporteres.

I tilfeller der dyrets tilstand avviker fra normalen og kommer inn under kategorien annet, eller at det på noen annen måte er viktig med tilleggsmasjasje for å sikre dyrevelferden, er det viktig å levere egenerklæring på dette. Egenerklæring er vedlagt, men du kan også finne den på vår hjemmeside:

<https://norskslakt.no/media/norskslakt/pdf/egenerklaringsskjema-3.pdf>

Dyreholder er ansvarlig for at dyrene som blir levert til transportøren, er friske og egnet til å bli transportert. Før dyrene lastes på bilen, skal dyreholderen gi nødvendige opplysninger og vise dyrene frem for sjåfør - slik at sjåfør kan gjøre en vurdering av dyrene, reisetiden, plass på bil osv.

Er du som dyreholder usikker på transportegnethet for dyret er det mulig å ta kontakt med sjåfør/rådgiver, gjerne med bilde av dyret. I noen tilfeller kan sjåfør/rådgiver vurdere tilstanden ut fra bilde, mens i andre tilfeller må sjåfør ta vurdering av dyrets tilstand ved henting.

Transportør og dyrebilsjåførs ansvar:

Transportør er ansvarlig for dyrenes velferd under selve transporten, og har et ansvar for å sikre at virksomheten drives i tråd med regelverket – og at utstyr, rutiner og sjåførenes kompetanse gjør dette mulig. Dette betyr at transportør skal vurdere om det er mulig å ivareta dyrenes velferd under transport, og avvise dyr som ikke kan transporteres.

Dyrebilsjåfør handler på vegne av transportøren og skal følge transportørens rutiner. I tillegg har han også et selvstendig ansvar for å gjennomføre oppdraget i tråd med kravene i regelverket.

Dyrebilsjåfør må gjøre en totalvurdering basert på:

- opplysninger fra dyreholder
- de forholdene ved dyret som sjåfør selv kan se
- kunnskap om reiseruten, transporttiden og andre forhold som kan påvirke velferden for dyret

4. Levering av dyr til slakt

I Norge har vi strenge krav til mattrygghet, sporbarhet, dyrevelferd og kjent MKI (matkjedeinformasjon).

En stor del av ansvaret for dette ligger på deg som produsent.

Som produsent er du ansvarlig for å opprettholde sporbarhet og mattrygghet ved riktig merking av dyrene, dette forutsetter merking av storfe og småfe fortløpende og riktig klubbing av gris i forkant av levering. Som produsent må du sørge for god dyrevelferd, registrering av individ og alle hendelser i husdyrkontroll for aktuelt dyreslag, samt følge opp KSL og DVP-programmene.

Øremerker, både for nyregistrering og erstatningsmerker, bestiller du hos OSID.

For mer informasjon om merking av storfe og småfe, se vedlegg.

Grisen klubbes ca 14 dager før du skal levere til slakt.

Klubbe for grisen får du ved henvendelse til slakteriet.

For mer informasjon om hvordan du klubber gris, se vedlegg.

Småfe; vi har flere lammeringer rundt om i Trøndelag, dette for å få til større puljer og samleleveranser til slakt, ta kontakt med slakteriet for mer info.

Innmelding av dyr til slakt til MNS kan gjøres via:

- Telefon 74 08 37 00
- Pr mail postmottak@norsk-slakt.no
- Direkte på slakteweb

Våre innmeldingsfrister for dyr til slakt:

Telefon: Mandag innen kl 16:00

Slakteweb: Tirsdag innen kl 06:00

Avtaleinnmelding på storfe: Fredag innen kl 16:00

Ved innmelding av dyr til slakt er det viktig at du som produsent gir oss all nødvendig informasjon for at vi skal kunne planlegge inntransport av dyrene på en mest mulig hensiktsmessig måte, men også for å ivareta dyrevelferden under transport og slakting. Du må opplyse om:

- riktig antall dyr og dyreslag
- gris og småfe registres inn som dyreslag og antall, mens storfe registreres med individnummer
- og evt avvik som kan ha betydning for planlegging av inntransport

Ved endringer på eksisterende innmelding - ta kontakt med slakteriet senest kl 10.00 dagen før henting. Endringer på eksisterende innmeldinger, kan ikke gjøres på web – du må ta direkte kontakt med oss på telefon eller mail for å få endret på en eksisterende innmelding.

Etter fristen er det ikke lenger anledning til å bytte eller legge til dyr. Det eneste unntaket med bytte av dyr etter tidsfristen er ved en hvis det foreligger en akutt dyrevelferdsmessig årsak til bytte av dyret.

Fristen er satt utfra at vi som slakteri er pålagt å oversende Matkjedeinformasjon (MKI) til Mattilsynet seinest innen kl 11.00 dagen før henting.

5. Matkjedeinformasjon (MKI)

MKI er informasjon om medisinbruk, restriksjoner og helsesituasjon i besetningen og for dyr som skal slaktes. Alle husdyrproduksjoner er ved forskriftskrav pålagt å dele denne informasjonen med slakteriet og Mattilsynet. Vi henter inn matkjedeinformasjonen fra din besetning gjennom Dyrehelseportalen og sender denne informasjonen til Mattilsynet i forbindelse med slakteplanlegginga.

Ved innmelding av dyr skal det opplyses om evt avvik på individnivå (storfe) og i puljen som leveres (småfe og gris). Både for at vi som transportør skal ha mulighet til å tilrettelegge transport hvis det er behov for dette, samt at disse skal kunne kontrolleres av Mattilsynet ved ankomst slakteri. Ved innmelding på slakteweb må dette opplyses om i kommentarfeltet. Det er også info om dette under avsnittet om Dyrevelferd, men viser også til de ulike avvik her:

- behandlet framfall/prolaps
- bogsår
- brøkk
- gamle bruddskader
- gjensittende sting etter operasjon
- halesår med skorpe
- helt eller delvis blind
- medfødt skavank
- svak halthet

6. Reine storfe

Vi som slakteri har fokus på å sikre god dyrevelferd og videre trygg mat, og i dette ligger også reine dyr ute hos produsent og ved levering av dyr til slakt.

Reine dyr er gunstig for deg som produsent både med tanke på god velferd hos dyrene som videre gir reduksjon i risiko for sykdomsfremkallende bakterier, bedre hygienisk melking, bedre økonomi som følge av friskere dyr og god kvalitet på melken. I tillegg unngår du trekk for skitne slaktedyr ved levering til slakt, som er et økonomisk insentiv. Her er det mange gode grunner til å holde dyrene reine.

For å sikre reine dyr oppfordrer vi alle våre leverandører om å være oppmerksom på miljøet hvor storfe holdes. Et rent og hygienisk miljø vil bidra til god dyrevelferd og en reduksjon i risikoen for sykdomsfremkallende bakterier som kan bli med videre ved slakting og i produksjonen av mat. Ved å ha gode stell- og renholdsrutiner på gården bidrar man til bedre dyrevelferd, friske dyr, økt trivsel hos dyrene og en bedre økonomi. Dette bidrar også til at det blir enklere å oppfylle hygienestandarder og trygg norsk mat.

Pris på trekk for skitne huder er henholdsvis kr 500 for kategori 1 og kr 1700 for kategori 2.

Vedlegg brosjyre Reine Storfe Animalia:

<https://animalia.no/no/animalia/aktuelt/okning-i-trekk-for-skitne-storfe-i-kategori-2-fra-nyttar/>

7. Utvidet sykdomsregistrering (USR) på svin

USR er anmerkninger/dokumentasjon av ulike funn av sykdomskoder pr enkeltindivid sendt til slakt. Opplysninger om hvilke USR-koder som slaktet eventuelt har ligger på slakteoppgjøret og i dyrehelseportalene. Det er Mattilsynet på slaktelinja som klassifiserer skrottene og registrerer eventuelle opplysninger om USR. De ulike USR-kodene brukt på svin er:

- byller
- leddbetennelse
- hjertesekk- og/eller brysthinnebetennelse
- lungebetennelse
- spolormlever
- kort/avhelet halesår
- åpent halesår
- bogsår

8. Slakteweb

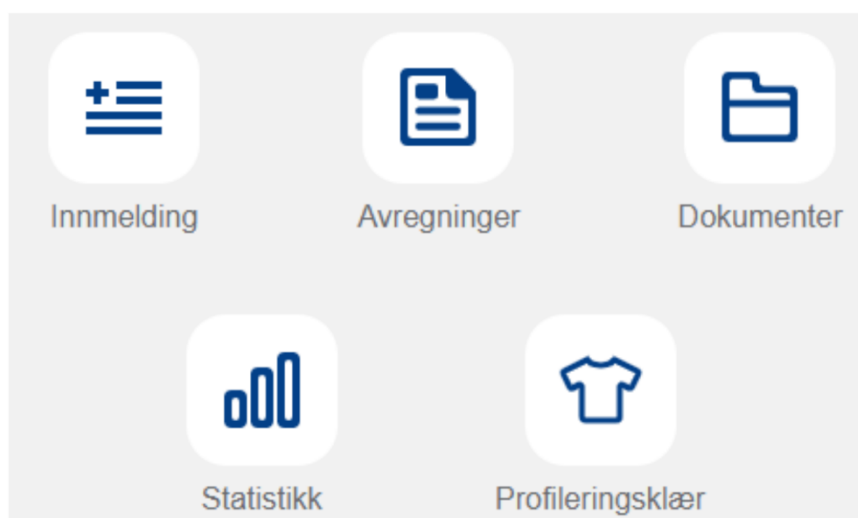
Midt Norge Slakteri har en slakteweb hvor alle våre produsenter kan logge seg inn. Denne finner du på vår hjemmeside norskslakt.no, trykk på slakteweb oppe til høyre i bildet, eller gå direkte til linken slakteweb.norskslakt.no/login for innlogging.

Brukernavnet: ditt 6-sifrede leverandørnummer hos oss (00xxxx).

Trykk glemt passord ved første gangs innlogging, og du vil få tilsendt en lenke for å sette eget passord.

Slakteweb gir deg som produsent:

- oversikt over alle dine avregninger under *Avregninger*
- oversikt over faktura og kreditnota under *Dokumenter*
- nøkkeltall på leverte slakt under *Statistikk*. Her kan du også sammenligne mot tidligere år eller evt mot slakteri osv
- mulighet til å bestille arbeidsklær, hansker, sko og støvler osv under *Profileringsklær*

9. Returslakt

Returslakt er en ordning for å gi deg som produsent muligheten til å ta hjem eget slakt. Oppdaterte priser finner du på våre hjemmesider. Krav til deg som produsent for å sikre at returen blir tatt av:

Ved Innmelding:

- Gi beskjed om retur ved innmelding av dyr til slakt
- Informer om antall dyr du ønsker å ta i retur, og hvor disse skal sendes/hentes
- Flere enn 4 gris - må sendes til nedskjæring der de kan ta imot slakt hengende
- Gi også beskjed om det er hele dyr eller stykningsdeler som ønskes i retur (storfe)

Krav til dokumentasjon ved retur:

- Storfe skal ha individnummer ved innmelding til slakteri, småfe merkes med eget returmerke og gris må klubbes med "retur".
- Dyrene må merkes før dyrebilsjåføren kommer på gården.
- For alle dyreslag må det følge med ett returskjema, disse finnes på nettsiden vår her:

Returskjema gris: <http://norskslakt.no/media/norskslakt/pdf/returskjema-gris.pdf>

Returskjema storfe/småfe: <http://norskslakt.no/media/norskslakt/pdf/retur-smaafe-2.pdf>

- Dagens sats forutsetter innmelding i rett tid og riktig merking/dokumentasjon.
- Hvis ikke den er innmeldt i hht. punkter over, vil det påløpe et tilleggsgebyr, se våre hjemmesider for info om dette
- Gi sjåføren beskjed om du har slakt som skal i retur før han begynner å laste

10. Retur skinn

Returskinn er en ordning for å gi deg som produsent muligheten til å ta hjem skinn fra egne dyr. Krav til deg som produsent for å sikre at returen blir tatt av:

- Storfe og småfe merkes med returskinnmerke, dette må bestilles hos OSID
- Dyrene må merkes før dyrebilsjåføren kommer på gården.
- Ferdig utfylt returskjema følger dyret

Skinnet sendes fra slakteriet til garveri. De vil ta kontakt med deg så snart skinnet er ferdig behandlet.

11. Livdyr

Dokumentasjon ved kjøp og salg av livdyr er viktig for å redusere risikoen for spredning av smitte.

For omsetning av drektige kviger, kyr og avlsokser krever vi veterinærattest.

Føringskalv skal ha egenerklæring med helsestatus. Skjemaene skal være utfylt i forkant av at dyrebilen kommer.

HUSK Helseattest/livdyrattest er kun gyldig i 7 dager og gjelder avlsdyr-storfe, livpurker og smågris.

Er du medlem i Kukontrollen eller Storfekjøttkontrollen, har du mulighet til å hente ut utfylt buskapsattest. Individets stambok og egenerklæring fylles ut av selger eller veterinær og skrives ut/sendes elektronisk. Du kan også hente livdyrattest/egenerklæring fra Animalia, vedlagt link: <https://animalia.no/no/Dyr/storfe/livdyrattest/>

Produsenter som ikke er medlem i en kontroll kan gå inn på hjemmesiden vår og finne egne skjema for egenerklæring og individ stambok: [Livkalv - Midtnorsk Slakt](#)

Våre vilkår/bransjens vilkår og betingelser for omsetning av livdyr, se følgende linker på vår hjemmeside:

[23-07-01-vilkar-og-betingelser-ved-omsetning-av-livdyr-gris.pdf](#)

[23-07-01-vilkar-og-betingelser-ved-omsetning-av-livdyr-storfe.pdf](#)

12. Dyrebil – og krav til fremkommelighet

Vi opplever innimellom noen utfordringer med allèer og lignende når vi er ute for å hente livdyr og slakt. I den forbindelse ønsker vi å legge ut denne oversikten som viser dyrebilens plassbehov. En vanlig dyrebil har en bredde på 2,8 meter inkl speil og en lengde på opptil 20 meter med henger. Fri høyde som dyrebilen trenger er 4,5 meter. Med denne størrelsen kreves det god planlegging av veien til og fra fjøset. Planlegging av veier vil være ulikt fra gård til gård, men det er noen fellesmomenter:

1. Smitte; dyrebilen skal krysse færrest mulig andre transportveier som berører fjøset
2. Godt grunnarbeid, god drenering og bæreevne på veien
3. Lastepunktet skal være oversiktlig å rygge inntil
4. Veien til og fra fjøset skal være fri for trær og greiner som slår i bilen eller hindrer sikt
5. Grunder på lasterampe skal lett kunne tilsluttes lastelemen på dyrebilen
6. Dyr reagerer på miljøendringer som vind og nedbør, derfor bør lastepunktet plasseres i le
7. Lasterampe bør ikke være under 0,5 meter for mest optimal lasting av dyr

Vi har full forståelse for at det er vanskelig å gjøre veldig mye med eksisterende veier, men ber spesielt om at trær beskjæres slik at bilene ikke blir skadet. For dere som prosjekterer nybygg og nye veier, kan dette være en god pekepinn på hvilke krav som må til for at bilene skal kunne komme trygt fram til lasterampa.

13. Nødslakt

Ved nødslakt kreves en utfylt veterinærattest før henting av dyret. Vi anbefaler å ta direkte kontakt med nødslaktebilen i ditt område, bilene er fordelt på følgende regioner:

- Fra grensa til Nordland fylke til Namdalseid/Snåsa, mobilnummer: **97163209**
- Fra Snåsa/Namdalseid til og med Røra, mobilnummer: **97594903**
- Innherred inkl Selbu/Tydal, mobilnummer: **48134156**
- Fosen, mobilnummer: **95022285**
- Fra Helltunnelen og til fylkesgrensa Innlandet og Smøla/Halsa/Surnadal, mobilnummer: **90650172**

Du kan også ringe på sentralbordet mellom kl 08-16 tlf: **74 08 37 00** eller **95229515** etter kl 16.00

Det er to satser for utrykning, en dagsats og en kveld/helgesats. Se vår hjemmeside for priser.